

Särskilt yttrande

Stadsbyggnadsnämnden 2021-04-13

Ärende – 04. Svar på remiss “Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78)”

Januariöverenskommelsen hotar strandskyddet!

I januariöverenskommelsen mellan socialdemokraterna, miljöpartiet, centerpartiet och liberalerna enades partierna om att förändra strandskyddslagstiftningen för att göra det betydligt enklare att bygga strandnära, framför allt i landsbygdsområden.

Frågan om en uppluckring av strandskyddet har längre drivits av centerpartiet och moderaterna. I samband med regeringsförhandlingarna 2018/2019 bytte socialdemokraterna från sin tidigare restriktiva ståndpunkt till att förespråka en ökad differentiering av strandskyddslagstiftningen. Förvånande nog har miljöpartiet hängt på. Det är denna omvändelse vi nu ser resultatet av i den aktuella remissen och i svaret på remissen från majoritetspartierna i Södertälje.

Strandskyddet är en viktig del av allemansrätten och har en sedvanerättslig historia som har sitt lagmässiga beskydd i och med att allemansrätten är inskriven i en av Sveriges fyra grundlagar (2 kap.15 § regeringsformen). Strandskyddet gäller idag generellt 100 meter från strandlinjen längs kuster, sjöar och vattendrag. Syftet är att värna allmänhetens tillgång till Sveriges stränder och skydda djur och växters livsvillkor i de viktiga strandzonerna. Sverige och de nordiska länderna är unika i sitt förhållningssätt till den allmänna individuella rättigheten att utnyttja naturen och dess tillgångar – inklusive strandområden.

Vänsterpartiet anser att med utredningens förslag till strandskyddsförändringar är risken överhängande att byggandet längs våra stränder och vattendrag kommer att öka och att tillgången till orörda stränder kraftigt kommer att minska i hela landet. Strandskyddet har varit utsatt för hot redan tidigare, senast i samband med den borgerliga alliansregeringen 2009/2010. Då beslutades att kommunerna i sina översiktsplaner ska kunna peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden, inom vilka det ska vara lättare att upphäva strandskyddet. Därtill har Länsstyrelsen sedan 2014 möjlighet att upphäva strandskyddet vid små sjöar och vattendrag. I och med januariöverenskommelsen fullföljer regeringen med socialdemokrater och miljöpartister den borgerliga politiken.

Utredningens förslag har på ett negativt sätt bäring på såväl människa, klimat och miljö. Skyddet av stränderna är oerhört viktigt för de känsliga ekosystem som finns i områden där land och vatten möts. Det handlar om den biologiska mångfalden.

Grunda vikar i sjöar och vid kust tillhör våra mest värdefulla och produktiva vattenmiljöer, vilka också är det allra känsligaste. De är både barnkammare och skafferi för fisk och andra djur. Vattenväxter tar upp och binder stora mängder koldioxid, samtidigt som orörda stränder fungerar som buffertzoner som jämnar ut flöden, motverkar översvämningar och förhindrar att övergödande ämnen och miljögifter spolas ut i sjöar och havsvikar. Effekterna av klimatförändringarna förvärras. Strändernas funktion riskerar att försvinna med nybyggnation av småbåtshamnar, bryggor, asfaltering och huskroppar.

Att vi som medborgare på vår fritid kan röra oss fritt i naturen bidrar till vår livskvalitet och vårt välmående. Vi kan promenera, bada, fiska och lägga till med båten utan att stoppas av ilska Privat-annonserande skyltar.

Vänsterpartiet menar att remissen om ett mer differentierat strandskydd riskerar att bli en tillbakagång i lagstiftningen och inte längre kunna fungera som ett generellt skydd. I remissen beskrivs också att strandskyddet berör sex av 16 nationella miljömål, av vilka inget av de sex bedöms kunna uppnås. **Utredningen påtalar att de föreslagna lagändringarna kommer att få negativa konsekvenser för växt- och djurliv och därmed ytterligare försvåra för uppfyllelsen av de nationella miljömålen och Agenda 2030.**

Det finns en överhängande risk att ett område som tillåts bli exploaterat kommer kunna fortsätta att exploateras. Att tro att det eventuellt ska vara möjligt att återinföra strandskyddet, kommer inte vara relevant - enligt devisen bytt är bytt och kommer aldrig tillbaka.

Det är ett faktum som förstärker Vänsterpartiets åsikt om att strandskyddslagstiftningen inte ska förändras utan tvärtom behöver förstärkas för att Sverige ska kunna leva upp till de egna miljö- och klimatmålen samt åtagandet i enlighet med Agenda 2030. Exakt detsamma gäller för Södertälje kommuns klimat- och miljöprogram och dess målsättningar.

Eva Bjurholm (V)

Ersättare stadsbyggnadsnämnden

